

BUITEN

8^E JAARGANG N^O. 15.

ZATERDAG 11 APRIL 1914.

Foto C. Steenbergh.

DE OUDE KORENMOLEN „DE GOOIER” NABIJ HET BEGIN VAN HET VOORMALIGE
FUNEN TE AMSTERDAM.

Redacteur: Mr. A. LOOSJES.

INHOUD:

DE OUDE KORENMOLEN „DE GOOIER” NABIJ HET BEGIN VAN HET VOORMALIGE FUNEN TE AMSTERDAM (ILL.)	BLZ. 169
DE GEHEIMZINNIGE VIOLIST, DOOR WILLIAM LE QUEUX (I5)	„ 170
SLOOPEND HERBOREN-NEDERLAND, (V), (SLOT), DOOR MR. DR. J. C. OVERVOORDE, GEÏLLUSTREERD.	BLZ. 172—173 EN 174
HET PAASCHFEEST IN RUSLAND, DOOR C.	BLZ. 174
DE SLAGENBURG, (SLOT), DOOR S., GEÏLL.	BLZ. 175—176 EN 177
DECADENTIE, DOOR H. J. OOSTERVEEN	BLZ. 176
JEUGD-HERINNERINGEN, DOOR S. G. VAN HARLINGEN	„ 178
TROPISCHE PLANTENGROEI VOOR HET BUITENVERBLIJF VAN PRESIDENT POINCARÉ TE EZE. ILLUSTRATIE	„ 178
DE PAASCH-VEETENTOONSTELLING TE ROTTERDAM. ILLUSTRATIES	BLZ. 178—179
PAASCHIEIERN, DOOR C. VREEDENBURGH JR.	BLZ. 179
RUIGE PELZEN, DOOR G.	„ 180
LENTEZANG (GEDICHT), D. CECILE VOORENDONK-KUYPERS	„ 180
DE VOETBALWEDSTRIJD HOLLAND—DUITSCHLAND. ILL.	„ 180

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Uitgevers **Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74—76, Amsterdam**, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten.” Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's

DE GEHEIMZINNIGE VIOLIST

door WILLIAM LE QUEUX.

(I5) (Geautoriseerde vertaling.)

HOOFDSTUK XI.

„ZIJ schijnen een voorliefde voor stations te koesteren”, zeide ik luchthartig, terwijl ik een rookwolk uit mijn sigaret naar het plafond blies.

„In Club Row”, ging hij voort, mijn luchthartigheid negeerend, „stapten zij uit en gingen een klein winkeltje binnen”.

„En kochten ze daar nog meer knooppehaakjes?”

„Neen, meneer Fane, tòch niet. Het lijkt alsof u het half als een zaak om mee te schertsen beschouwt. Maar ik kan u verzekeren, dat het dat anders heelemaal niet is. De winkel waarvoor zij uitstapten, is er een waar vogels en honden te koop zijn, en ook wel andere dieren zooals katten, konijnen, fretten en ook levende visch. Wij hebben er ons van vergewist, dat meneer Cuthbert Quain in dezen winkel, die veel bezocht wordt door menschen, die sier-visch wenschen te koopen, zekere informaties — zeer veel informaties — ingewonnen heeft over goudvisch. Het blijkt, dat hij een paar goudvisschen wilde koopen van een heel zeldzame soort, of die zekere zeldzame tinten moesten bezitten.”

Deze laatste verklaring maakte mij plotseling ernstig.

„En slaagde hij erin, ze te krijgen?” vroeg ik na een korte stilte.

„Neen. Zonder dat hij iets, wat dan ook, gekocht had, stapten hij en de vrouw weder in de taxi, en reden naar Castle Street. Daar lieten zij de taxi gaan en gingen het huis binnen”.

„En toen?”

„Van dat oogenblik af is het huis voortdurend bewaakt. Wij meenden dat meneer Quain er zich nog in bevond, en vanavond om zeven uur belden wij er aan. Omdat ons niet opengedaan werd, verschaften wij ons toegang, doorzochten ieder vertrek, maar het huis was geheel leeg. De verdieping gelijkvloers was onbewoond”.

Dit verbaasde mij inderdaad. Toen ik weinig meer dan een uur geleden in het huis had thee gedronken, nauwelijks een uur dus vóór Mario Bondi, Madame Joubert en het meisje het verlaten hadden, was het aan niets te zien geweest dat zij van plan waren het te verlaten.

„Hoe zag het huis er van binnen uit?” vroeg ik.

„Wat bedoelt u, met „van binnen?””

„Ik bedoel: was het meubilair onaangeroerd, of was er ook iets van Signor Bondi of Madame Joubert medegenomen?”

„Blijkbaar was er niets medegenomen. Het huis zag eruit, alsof zij er zóó waren uitgelopen, en alles hadden achtergelaten zooals het was, en van plan waren terug te komen”.

„Misschien waren ze dat ook wel. Het is niet onmogelijk, dat u u met geweld toegang tot een huis hebt verschaft welks onschadelijke bewoners een wandeling waren gaan doen”.

De beambte maakte een ongeduldig gebaar.

„Maar”, ging ik voort, „hoe konden zij eruit komen, als het huis voortdurend bewaakt werd?”

„Door den achteruitgang”.

„Bedoelt u dat u den achteruitgang niet bewaakte?”

„Neen, omdat er feitelijk geen is. Het is mogelijk om van het huis in dat daarnaast te komen, en van daaruit is een achteruitgang door een kelder naar een sousterrain in Long Acre. Het was niet mogelijk dit te ontdekken zonder het huis binnen te gaan”.

„Maar vertelt U eens”, riep ik plotseling uit, „wat heb ik eigenlijk met dit alles te maken? Waarom komt u eigenlijk bij mij? Ik ken Cuthbert Quain niet — en heb zelfs zijn naam nooit gehoord voor vandaag, en voor zoover ik weet heb ik hem nooit in mijn leven gezien ook”.

„Men zag u het huis binnengaan waarin men geloofde dat zij waren, en het is ons bekend, dat u daar meer dan drie kwartier bleef. Als u Quain niet persoonlijk kent, kent u in elk geval wel een persoon, die een vriend van hem is, en wel Mario Bondi”.

„Is Bondi een vriend van hem?”

„Bondi is een vriend van Madame — en daarom is hij waarschijnlijk ook een vriend van Quain”.

„Ik moet zeggen, dat ik de logica van uw redeneering niet goed kan volgen”, zeide ik. „Omdat A een vriend van B is, en B een vriend van C, is A daarom een vriend van C? Is dat de manier, waarop men aan Scotland Yard zijn gevolgtrekkingen maakt?”

„Ik veronderstel dus dat u ons geen verdere inlichtingen kunt geven omtrent meneer Cuthbert Quain?” zeide de beambte, mijn vraag negeerend.

„Ik was me niet bewust, dat ik u al inlichtingen omtrent hem gegeven had, hoewel u mij een kwartier lang verbazend geamuseerd hebt”, — ik keek op het klokje op den schoorsteenmantel — „ja, precies zeventien en drie vierde minuut, om uw nauwkeurige manier van rekenen over te nemen, en u heeft me veel omtrent hem verteld, dat me belang inboezemde. Ah ja, ik zou nog iets vergeten”, voegde ik erbij, alsof de gedachte zoo juist bij mij opkwam, „misschien zal dit u interesseren”. Ik haalde nogmaals het kaartje dat ik aan Calvert had laten zien, voor den dag, en overhandigde het den beambte. Nauwelijks had hij den naam erop gelezen, of hij werd zoo mogelijk nog ernstiger dan hij tot nu toe geweest was.

„Wie gaf u dit kaartje?” vroeg hij, mij streng aankijkend.

„Ik heb het gevonden!”

„Waar?”

„Op den schoorsteen van Madame Joubert, in haar zitkamer in Castle Street”.

„Wanneer?”

„Vanmiddag — vanmiddag om elf minuten voor vijven”.

Hij gaf het kaartje aan zijn collega, die het ook met de grootste ernst bekeek en merkte eindelijk op:

„Die woorden, die erbij geschreven zijn, zijn door meneer Quain zelf geschreven. Dat is hetzelfde schrift als op de enveloppe aan meneer Brown”. Hij zweeg eenige oogenblikken, terwijl er diepe rimpels in zijn voorhoofd trokken.

„t Zou me niets verwonderen”, zeide hij ten laatste. „t zou me niets verwonderen als dit de afspraak was die hij schreef, want Woensdagmiddag ging hij naar St. James' Park Station”.

„t Is mogelijk, vooral daar het handschrift dat van meneer Quain is”, zeide ik.

„Wij moeten u verzoeken ons dit kaartje mee te laten nemen, meneer Fane”, zeide de beambte op een toon, die te kennen gaf, dat, indien ik het niet goedschiks afstond, hij gedwongen zou zijn geweld te gebruiken.

„Met dat doel heb ik het u juist gegeven”, antwoordde ik luchtigjes. „En als u nu geheel klaar zijt met uw kruisverhoor”, voegde ik erbij, terwijl ik opstond, „dan zal ik mijn bediende zeggen, u uit te laten. Ik hoop, dat u meneer Cuthbert Quain spoedig ontdekken zult. Een volgend maal zou het geen kwaad kunnen, als u de voorkant van een huis bewaakt, — gedurende hoeveel uren was het ook weer? — om er u van te vergewissen of er niet nog een achterdeur ook is, die in het oog dient gehouden te worden. Goeden avond, heeren!”

Ik ademde weder vrijer toen de deur zich achter hen sloot, niet omdat ik mij ook maar in het minst door hun aanwezigheid had laten overdonderen, maar omdat de mufte atmosfeer van ambtelijkheid die ze meebrachten, en de golf van geestelijke benauwdheid die hun runderachtige hersenen had uitgewasemd, met hen verdwenen was. O! Hoe ademen zulke menschen nog in een wereld van kunst en muziek en licht en kleur en sensatie en menselijke deugden en ondeugden. Maar, bedacht ik, derhebben daartoe nooit gelegenheid, want zij weten niet eens dat zij bestaat. Zij zijn machines, menselijke, en toch niet-menselijke automaten, marionetten met hersenen, die beheerscht worden door touwtjes, waar aan getrokken wordt door andere marionetten, die onmiddellijk boven hen geplaatst zijn en hogere salarissen ontvangen — automaten, die op hun beurt weer beheerscht worden door automaten die een sport hooger staan en op hun beurt weer hooger salaris ontvangen”.

„Zeg, Calvert”, zeide ik, terwijl ik de deur van de eetkamer open wierp, waar hij nog steeds met Rosemary zat, „geef me een whisky en soda — niet te veel soda! Kom, ga er eentje met me nemen”.

„Goeie hemel, Cyril!” riep hij uit, „wat is er met je? Wat is er gebeurd? Toch niets ernstigs, hoop ik?”

„O neen, niets ernstigs”, antwoordde ik, terwijl het spuitwater in den langen tumbler gespoten werd. Met één slok ledigde ik den halven inhoud van den tumbler, en zette hem toen neer.

„De heele kwestie is, dat — dat ik een gesprek gehad heb met een zeer bekwaam man. O, zeker, hij zal wel bekwaam, en scherpziend, en uiterst betrouwbaar en onvermoeid, enz., enz. zijn; een man, die vooruit zal komen, die naam zal maken. Een man, die den een of anderen dag bevorderd zal worden tot een hoogen, verantwoordelijken post, en „zeer gewaardeerd” zal worden, en die, als hij sterft, een nette, massieve, marmeren steen bovenop zich zal krijgen met een inscriptie, die al de bewonderenswaardige deugden vermeldt, die hij bij zijn leven bezat — een rechtvaardige belooning voor een man die in deze wereld algemeen bekend stond als „een zeer achtenswaardig man”. Ja, ouwe jongen”, riep ik uit, terwijl ik een nieuwen aanval op den tumbler deed, „wat je zegt, is waar. In ons goeie, oude Engeland zien wij niet liefst mannen met verstand, in den zin, dien jij en ik daaraan hechten, maar mannen met een verstand als een stoomwals, die hun taak zonder eenige fout verrichten, gladjes, regelmatig, dag in dag uit, week na week, maand na maand, zonder te zien, zonder te hooren, zonder te denken, zonder zich van de dingen veel aan te trekken, met een verstand, dat koud, berekenend, zakelijk, alledaagsch, en geheel onthoofd is van verbeelding en emotie. Kom — laten we naar de komedie gaan”.

Ik drukte op het schelleknopje en Jeans kwam binnen. „Roep een taxi voor me”, zeide ik.

En tien minuten later zaten we in een loge in den Koninklijken Schouwburg.

HOOFDSTUK XII.

EENIGE EIGENAARDIGE FEITEN.

Na afloop der voorstelling soupeerden wij samen in het Pall Mall Restaurant, aan een tafel, die ver van de andere bezoekers was. En nu nam ik de gelegenheid waar Calvert te vertellen, wat Bondi mij omtrent Gasperini meegedeeld had; hoe hij hem een „monster” had genoemd en „een misdadiger”. Ik vertelde hem dit opzettelijk in tegenwoordigheid van Rosemary, daar ik natuurlijk mijn uiterste best wilde doen, om haar van haar vreemde neiging voor dien man te genezen.

„Natuurlijk”, zeide hij, toen ik ophield met spreken, „het zou ons gemakkelijk genoeg vallen met den kellner naar hem toe te gaan, of ze op de een of andere manier bij elkaar te brengen, maar je zegt daareven, dat de politie-beambte je vertelde, dat Bondi uit Castle Street vertrokken was, zoodat we dus nu niet weten waar hij is”.

„Ik vermoed dat hij wel spoedig weer voor den dag zal komen. In elk geval zal hij mij waarschijnlijk wel laten weten waar ik hem kan vinden, daar het hem heilige ernst was toen hij mij vroeg, Michele Murri bij hem te brengen. Tot nu toe kende hij Murri's naam niet, en weet verder ook niets van hem”.

„Ik geloof, dat het eerste wat ons te doen staat, is, te trachten zooveel mogelijk te weten te komen omtrent dezen luguberen ouden man en ook omtrent zijn gezellin. Voor zoover ik zie, is het eenige wat je doen kunt, naar Scotland Yard te gaan en navraag te doen. Waarom zou je aan de beambten die je vanavond kwamen spreken, er niet inlichtingen over vragen?”

„Wie d'r ook met die mannen gaat spreken, ik niet!” antwoordde ik snel. „Ik heb er vanavond voor een heelen tijd genoeg van gekregen”.

„Wat zou jij dan willen voorstellen?”

„Niets. Laten we eenvoudig afwachten wat er gebeurt”.

Een minuut lang aten wij in stilte verder. Ik keek een paar maal terloops naar Rosemary. Zij scheen erg afgetrokken. Hoewel zij ons gesprek gehoord had, had zij er toch geen enkele opmerking over gemaakt. Even vroeg ik mij af, of het wel verstandig van ons was geweest, zoo vrijuit in haar tegenwoordigheid te spreken.

Vrouwen kunnen zoo buitengewoon listig zijn, dat het een oogenblik in mij opkwam, of zij onze woorden niet stilletjes onthield om ze over te brengen aan Gasperini. Zij had mij eens verteld dat zij hem nooit gesproken had, maar dat was veertien dagen en langer geleden. Het was mogelijk, dat zij hem sedert dien tijd heimelijk ontmoet had.

Ik kon moeilijk aannemen, dat deze wonderbaarlijke neiging voor hem tot in het oneindige zou voortduren. Of het moest verdwijnen, in welk geval zij hem geheel zou vergeten, of het zou sterker worden, in welk geval zij ten slotte met hem samen zou komen, zoo zij dit niet reeds gedaan had. Ik wist dat zij zeer gesloten kon zijn, en, na al wat er gebeurd was, zouden haar oom en ik, gesteld dat zij Gasperini ontmoet had, of plan had met hem samen te komen, de laatsten zijn aan wie zij het vertellen zou. Plotseling keek zij op.

„Ik ken Signor Bondi en Madame Joubert”, zeide zij zeer kalm.

„Ken je die!” riep Calvert uit. „Waarom heb je ons dat dan niet verteld? Waar heb je die dan ontmoet? Hoe lang ken je ze al?”

„Ik heb ze een paar maal ontmoet in een kleine muziek-club, waarvan ik lid ben — de Amphytrion club — u hebt er mij wel over hooren praten, al heb ik er u nooit mee naar toe genomen.

Het is een echte artiestenclub, erg onconventioneel en onvormelijk. Ik geloof dat er enkel musici komen!”

„En heb je met die menschen wel gesproken?”

„O jawel. In de Amphytrion spreekt iedereen met iedereen. Introducties kennen ze daar niet. U weet, oom, hoe'n lekel ik heb aan de gewone omgangs-conventionaliteiten, omdat ze me altijd zoo overbodig en nietig lijken”.

„Maar je gaat daar toch zeker niet heelemaal alleen heen, wel?”

Een verrukkelijk lachje speelde even om haar mond.

„Natuurlijk wel, oom”, riep zij uit. „Met wie zou ik moeten gaan?”

„Ik heb je wel over de Amphytrion hooren praten, maar ik dacht natuurlijk, dat, als je daar heen ging, je iemand mee nam. Goeie genade! Wat zijn de meisjes sedert mijn tijd veranderd!”

„Ze zullen nu beslist wel veel aardiger zijn dan toen”, zeide ze, wederom lachend.

„Maar ik moet zeggen, dat me dit heelemaal niet aanstaat, heelemaal niet”, zeide hij. „De hemel weet, wie je daar al niet ontmoet. Je zegt, dat je die twee bijzonder ongewenschte elementen daar al ontmoet hebt”.

„Ongewenscht! Ik praatte bepaald heel aardig met ze”.

„De meeste ongewenschte elementen zijn erg aardige praters”, antwoordde hij. „Vondt je Bondi, die volgens Cyril zulk een vreeselijke oude man is om te zien, óók gezellig om mee te praten?”

„Nu, hij is niet bepaald een oude man, dien ik altijd graag om me heen zou hebben, maar hij weet verbazend veel van muziek en hij is een uitstekend kenner”.

„Dat maakt hem natuurlijk direct „begeerlijk”.”

„Tot op zekere hoogte, ja”.

„Heeft hij ooit met je over Gasperini gesproken?”

Zij zweeg even.

„Neen, tusschen ons is zijn naam nooit genoemd, maar Madame Joubert sprak eens over hem”.

„Wat zei ze dan?”

„Dat zeg ik liever niet. U en Cyril zijn al zoo vooringenomen tegen hem”.

„Dus mag zij hem ook niet?”

„Neen”.

„Vertel ons eens wat meer van Mario Bondi en Madame Joubert”.

„Nu, veel te vertellen valt er niet. Madame Joubert vroeg mij eens of ik Cyril kende, en ik zei natuurlijk van ja”.

„Dus ze weet niet, dat jullie in stilte geëngageerd bent?”

„O neen; tenminste, dat denk ik niet. Als ze dat geweten had, zou ze me waarschijnlijk wel niet gevraagd hebben of ik hem kende”.

„Dat hoeft nog niet. 't Is mogelijk dat ze dingen omtrent hem trachtte te weten te komen”.

„Dat deed ze ook”.

„Werkelijk?” wierp ik ertusschen. „Wat?”

„O, verscheidene dingen. Terwijl ze over jou sprak, noemde ze Gasperini's naam. Ze wilde weten of je hem goed kende, en hoe lang je hem al kende, en of je hem wel mocht en wat je van hem dacht”.

„Feitelijk dezelfde vragen die Mario Bondi me deed. Waarschijnlijk kwam ze van hem te weten dat ik Gasperini kende. Je herinnert je wel, dat ik je verteld heb, dat ik bij Gasperini was, toen Bondi hem kwam opzoeken — en dat was de eerste maal dat ik Bondi te zien kreeg. En wat antwoordde je op haar vragen?”

„Niets bepaalds. Zóó ze al iets uit me kreeg, was het niet veel bijzonders. O, tusschen twee haakjes”, riep zij plotseling uit, „die meneer Cuthbert Quain, die verdwenen is, was in de Amphytrion, de laatste maal dat ik er was. Ik doe misschien maar beter het u nu te vertellen, oom. Ik vertelde het u niet eerder, omdat ik 't idee had, dat u liever niet hadt, dat ik naar de Amphytrion ging, al had u dit ook nooit bepaald gezegd”.

„Zeer zeker hadt je me dit vanavond hooren te vertellen, toen we aan het eten over hem spraken”, zeide Calvert berispelend.

„Wat een vreemd, gesloten meisje ben je toch! Soms ben je zoo vertrouwelijk, en dan weer behandel je me haast als een volslagen vreemde”.

„Wanneer was je het laatst in de Amphytrion?” vroeg hij. „Ik bedoel, op welken dag zag je Quain daar?”

Zij dacht een oogenblik na.

„Verleden Vrijdagmiddag. Vandaag voor acht dagen”, zeide zij.

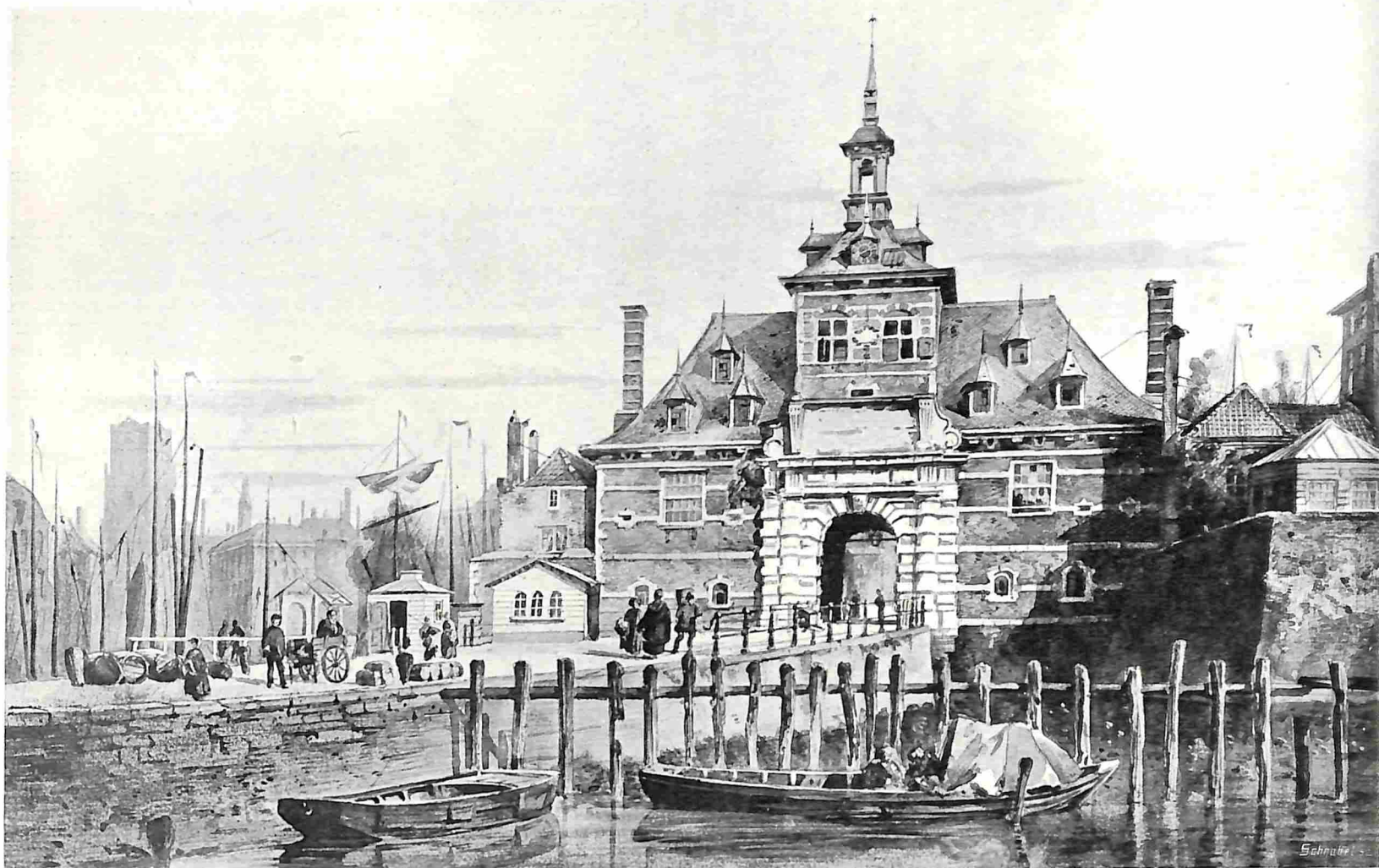
„Praatte je met hem?”

„Neen. Maar Madame Joubert wel, en Signor Bondi ook. Zij hielden zich het grootste gedeelte van den avond met hem bezig. Ja, hij kwam in hun gezelschap naar de club”.

„Je zult goed doen dat te onthouden, Cyril”, zeide Calvert. „Het is duidelijk, naar Rosemary's woorden te oordeelen, dat Quain op intiemen voet met die twee stond, en wij weten, dat Bondi Gasperini kent. Uit wat de oude man tegen jou zei, hebben we de zekerheid, dat hij heel wat van Gasperini's verleden afweet. Het zou interessant zijn, als we konden ontdekken of Quain Gasperini ook kende, en zoo ja, of hij hem goed kende. Al deze menschen zijn musici. Tot op zekere hoogte vormt het een schakel”.

Terwijl hij sprak, was ik bezig geweest mij een theorie te vormen — een theorie, die mij, hoe meer ik erover nadacht, hoe langer hoe plausibeler voorkwam.

(Wordt vervolgd.)

SLOOPEND HERBOREN-NEDERLAND.
DE OUDE HOOFDPOORT TE ROTTERDAM UIT 1643, GESLOOPT IN 1856.
Naar een tekening in het gemeente-archief te Rotterdam.

SLOOPEND HERBOREN-NEDERLAND.

V. ROTTERDAM, DE SLOOPERSSTAD. (Slot.)

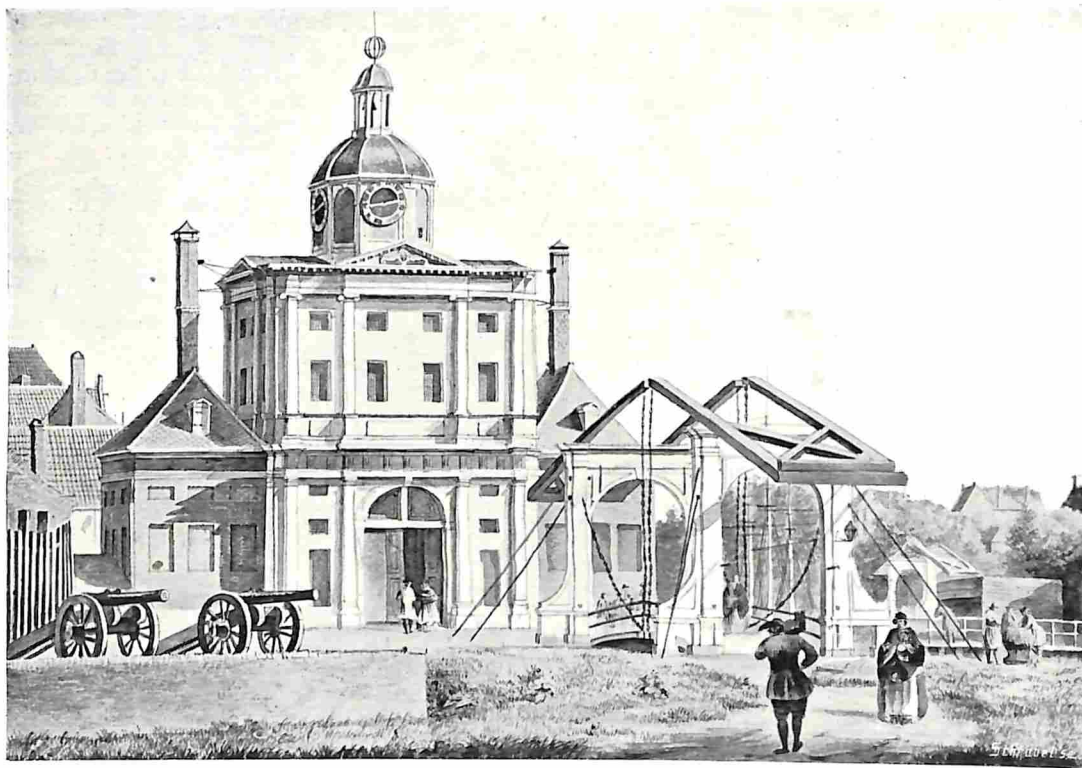
OOK van de openbare gebouwen zijn er een niet gering aantal na 1813 gesloopt. De stadspoorten zijn, op de Delftsche poort na, alle verdwenen; de laatste herinnering aan de Oostpoort werd kortgeleden gesloopt en voor dien tijd vielen reeds in 1827 de *Middel of Wester Oude Hoofdpoort* uit 1664 à 1666, in 1832 de *Ooster Nieuwe of West Maaspoort* uit 1664 en zes jaren later de *Binnenwegsche poort* uit 1662. In 1843 volgde de *Goudsche poort* uit 1642 en in 1854 de *Nieuwe Hoofd- of Wittepoort* aan de Leuvehaven uit 1661—1662. Van deze laatste, streng klassieke poort geven wij hieronder

eene afbeelding, tevens als herinnering aan een van de vele klapbruggen, die thans voor minder schilderachtige, doch meer praktische electrisch bewogen vlakke bruggen hebben plaats gemaakt.

De prachtige *Oude Hoofdpoort*, hierboven afgebeeld, uit 1643, een werk van S. Lois, met eene voorpoort uit 1598, hield nog stand tot 1856 en in 1860 viel ook het kleine *Hofpoortje* uit 1778, waarvan de groote leeuwen door Stracké werden bijgewerkt en daarna op de Koningsbrug geplaatst. De slooping van de Oude Hoofdpoort is te meer te betreuren, daar de eischen van het verkeer zich hier niet zoo overwegend deden gelden, zoodat vrijwel onnoodig hier een der mooiste stadsgezichten werd opgeofferd.

Zelfs het oude trotsche *Raadhuis* moest in 1823—1828 verdwijnen voor een nieuwen bouw, die ook thans weder ten doode is opgeschreven. Het oude raadhuis stamde deels uit 1590, deels uit 1606 en was verbonden aan den gasthuistoren uit 1487. De eerste afbeelding op de volgende bladzijde, met het bordes en den wat spichtigen topgevel aan de Hoogstraat, herinnert sterk aan het middenfront van het bekende stadhuis te Leiden, dat ongeveer uit denzelfden tijd dagteekent. De prent geeft ook een goed beeld van de afwisselende lijn van trapgeveltjes, en de aardige onderhuizen en luifels, die oudtijds nog zoo'n vroolijk aspect gaven aan de thans soms zoo vervelende straten. De slanke toren komt beter tot zijn recht op de tweede afbeelding, van den fraaien achtergevel van het raadhuis met het balkon, waarvan waarschijnlijk de afkondigingen van het stadsbestuur geschieden. Deze strenge, fijn geproportioneerde gevel behoort tot het beste, wat Rotterdam op bouwkundig gebied heeft voortgebracht. Het carillon uit den toren, gegoten door Hemony, werd later in den beurstoren geplaatst.

Ook meer bescheiden openbare gebouwen zijn ons ontvallen, zooals de *Vleeschhal*, de *Korenbeurs*, afgebroken in 1870, en

SLOOPEND HERBOREN-NEDERLAND.
WITTE POORT AAN DE LEUVEHAVEN TE ROTTERDAM UIT 1661—62, GESLOOPT IN 1854.
Naar een tekening van L. Brasser (?) in het gemeente-archief te Rotterdam.

de oude *Waag* uit 1662, die tusschen 1832 en 1837 werd gesloopt. De oude recht-bank, thans hoofdbureau van politie, aan het Haagsche veer, verving den *Sint Jorisdoelen* uit 1622, o.a. bekend door de krijgsraadkamer met wand-schilderingen van Romeyn de Hooghe uit het jaar 1700, en verder vallen hier nog te vermelden het *Admiraalshof* aan de Spaansche kade, het *Oud-Schielands huis* uit 1634 ¹⁾, het *West-Indisch huis* uit 1630 en het oude neo-gothiek station uit 1847.

Ernstig werd het bestaan bedreigd van het in 1663 door S. Lois gebouwde *Schielandshuis*, thans Museum Boymans, hetwelk in 1864 geheel uitbrandde, waarbij een groot gedeelte van de belangrijke schilderijenverzameling en nagenoeg al het kostbare porcelein verloren gingen. De achterpui moest grootendeels opnieuw worden gebouwd en ook de voorgevel heeft toen veel geleden.

Thans komt het gebouw te staan midden in de ontworpen groote doorbraak tusschen Blaak en Coolingsingel en dreigt daardoor een ernstig gevaar, dat ook wat nog behouden bleef, aan de verkeerseischen ten offer zal vallen.

Ten slotte de *gasthuizen* en *kerken*. In de eeuw na 1813 vielen hier het *Leproos-huis*, het *Proveniershuis* aan de Schie, uit 1670, het *Oude Vrouwenhuis* uit 1622, het *Pesthuis* uit 1714 en het *Dolhuis* uit 1599 en van de hofjes werden die van *Gerrit de Koker*, uit 1783 à 1786, van *Van der Veecken* en *Uit Liefde en Voorzorg* afgebroken of geheel gewijzigd.

Zelfs de kerken ontkwamen niet aan de algemeene sloopingswoede en achtereenvolgens vielen de *Engelsche kerk* ²⁾, op welks grond in 1845 de *Zuiderkerk* werd gebouwd, de *Presbyteriaansche kerk* uit 1715, de *Episcopalsche* uit 1704, de *Remonstrantsche* uit 1645, de *Schotsche kerk*, die in 1627 werd omgebouwd uit de oude St. Sebastiaans kapel van 1487, en de *Prinskerk* uit 1608, deels nog een overblijfsel van de Oude Agnietenkapel uit 1442. (afb. beneden op de volgende blz.). De Oud-Katholieke *Paradijkskerk* bleef nog staan, doch deze werd in 1908 verlaten en wat nog te behouden was, werd overgebracht naar de nieuwe kerk aan de Mathenesserlaan.

Ook in de kerken werd soms vreemd huis gehouden. De mooie koperen bolkronen uit het jaar 1705, in de Hervormde kerk, werden voor een bagatel verkocht bij den aanleg van gasverlichting en een 18de eeuwsche preekstoel uit de R. K. Sint Dominicuskerk aan het Steiger werd naar Nijmegen overgebracht. Na de opheffing van de Oud-Katholieke kerk te Delfshaven werd o.a. een altaar aan de O. K. kerk te Dordrecht afgestaan.

Doch de verliezen bleven niet beperkt tot gebouwen met toebehooren. Ook het *stadsbeeld* zelf werd op verschillende plaatsen bedorven en wel in de voornaamste plaats door den aanleg van de in 1877 in gebruik genomen Spoorviaduct dwars door de stad. Hierbij werd ook de Maas overbrugd, doch daarbij werd althans niet zoo'n weinig sierlijke brug geslagen als de stad zelf in 1878 vlak hiernaast bouwde, waardoor dit gedeelte van het prachtige riviergezicht voor goed werd bedorven.

De demping van het Boerensteiger en een groot gedeelte van de binnensingels, de overwelving van het water van Plan C en de demping van de Parkhaven en van een gedeelte van de Blaak ontnamen aan de stad een deel van haar schoon en werd zoowel door de Vischmarkt als door het wanstaltig blok van het Postkantoor een groot deel hiervan ingeboet.

In de naaste omgeving van Rotterdam verdwenen verschillende oude buitens en hoeven, zooals Crooswijk uit 1635 en Rubroek uit 1656. Te Overschie brandde de kerk af in het jaar 1899, te Charlois werd het schilderachtige haventje gedempt, Delfshaven werd gedeeltelijk ombouwd en verloor veel van zijn landelijk schoon en te IJsselmonde liet de Heer Bichon omstreeks 1898 het oude slot afbreken, omdat hij over een overweg naar het veer met het dorpsbestuur in geschil geraakte.

Wij geven op de volgende bladzijde eene afbeelding van het slot in welstand, hetwelk een zoo schilderachtig geheel vormde met de daarachter gelegen kerk. Het was ook na de verschillende verknoeiingen, die het in de 19e eeuw had ondergaan, nog steeds

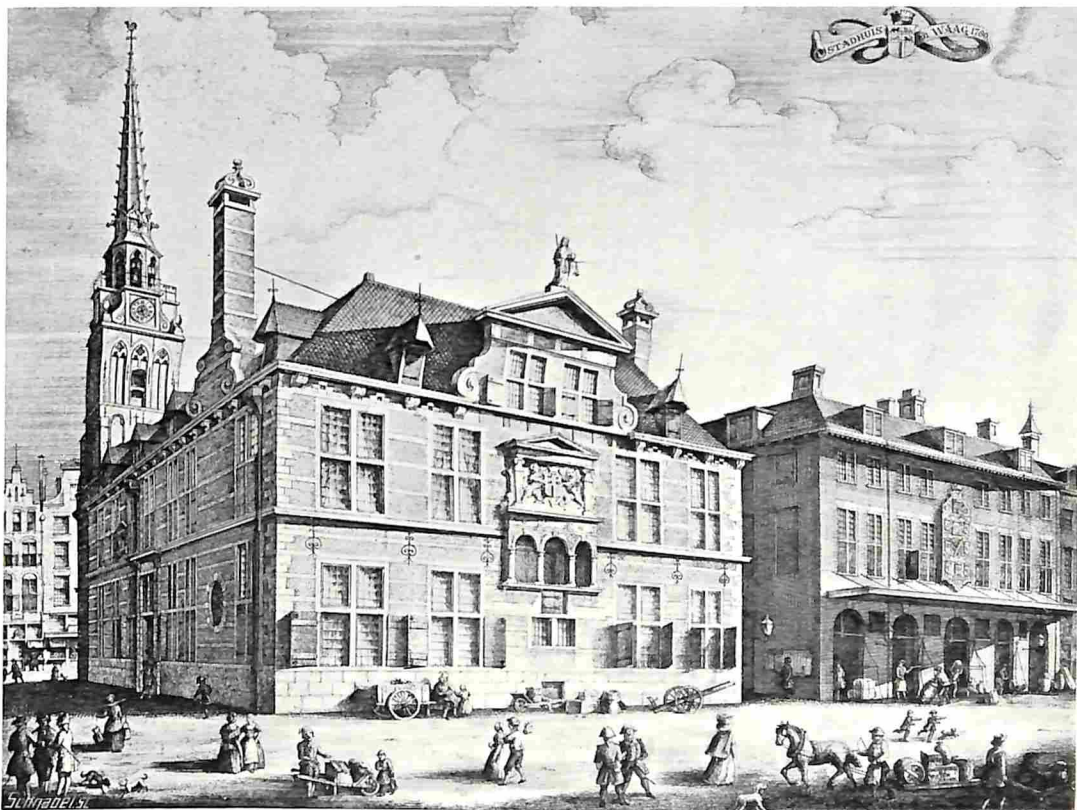
SLOOPEND HERBOREN-NEDERLAND.
STADHUIS EN GASTHUISTOREN AAN DE HOOGSTRAAT TE ROTTERDAM, GESLOOPT 1825-1828.
Naar een teekening door J. de Kou in het gemeente-archief.

een sier voor de omgeving met het mooie hout, dat het omgaf, en dat tegelijk met het slot moedwillig werd vernield.

De wording van Groot-Rotterdam bracht weder een nieuw stadsschoon. De invaart van de haven, geeft, vooral in den vooravond, eene bekoring, die weinig wereldhavens ons bieden, als de uit honderden, snel dooreen schietende tenders opkronkelende rookpluimen het rivierbeeld in een mystisch waas hullen, afgesloten door een wand van masten, al ontbreekt hier de omsluiting van bergen of heuvels, die Napels, Hongkong en San Francisco wereldberoemd maakte. Ook de oude binnenhavens, vooral Leuvehaven en Steiger, en de Boompjes behielden hunne bekoring en in de laatste jaren is er veel gedaan om Rotterdam ook als woonstad aantrekkelijk te maken. Doch wil men hierin slagen, dan dient er met zorg voor gewaakt te worden, dat, wat nog uit vroeger tijden behouden bleef tot sier en luister van de omgeving, niet dan bij dringende noodzakelijkheid worde opgeofferd. Rotterdam, de moderne groote havenstad, heeft ook een verleden, waarop het trotsch kan zijn en waarvan het de herinnering in eere moet houden.

J. C. OVERVOORDE.

¹⁾ Het werd in 1624 voor Van der Veecken gebouwd en in 1634 verbouwd.
²⁾ Deze kerk was in de jaren 1632-1651 als Engelsche kerk in gebruik en werd daarna voor de Hervormden verbouwd. Zij werd toen reeds Zuiderkerk genoemd.

SLOOPEND HERBOREN-NEDERLAND.
ACHTERZIJDE VAN HET STADHUIS EN DE WAAG.
Naar een kopergravure door H. J. van den Brink, 1880, naar een teekening uit 1780.

HET PAASCHFEEST IN RUSLAND.

IN geen land van Europa wordt, naar men zegt, het Paaschfeest met meer ernst en geestdrift gevierd dan in Rusland, waar het rechtzinnig volk nog bijzonder gehecht is aan oude mystieke kerkgebruiken, waaruit eigenlijk zijn geheele godsdienst bestaat. Daar heeft dan ook Paschen in tal van plechtigheden zijn dubbele beteekenis behouden van twee opstandingsfeesten, die oorspronkelijk niets anders met elkander gemeen hadden, dan dat zij op denzelfden tijd vielen, namelijk van de opstanding van Christus uit den dood en het ontwaken der natuur uit den winterslaap.

De viering van het Paaschfeest zou men eenigszins kunnen vergelijken met die te Rome of liever nog met die te Sevilla, met dit onderscheid evenwel, dat in Rusland deze feesten iets minder theatraals hebben en meer populair zijn. Het schouwspel, dat in den Paaschnacht het Kremlin oplevert, is in zijn soort het meest indrukwekkende in Europa. Heeft de kerk in het Westen in den Kerstnacht haar middernachtmissen, het Oosten geeft er de voorkeur aan, den nacht der opstanding te vieren. De menigte, vergaderd op het meestal nog besneeuwde plein aan den voet van den toren *Iwan Velcti* (den grooten Iwan), tusschen de oude kathedraal van het Kremlin, wacht, met de waskaarsen in de hand, de boodschap af, dat de Verlosser is opgestaan. Onder het luiden der klokken verdwijnt de zich opdringende schare langzaam door de hooge deuren van de kathedraal. Het reusachtige gebouw is maar flauw verlicht door de waskaarsen die slechts een bleke schemering langs de hooge kruisgewelven verspreiden. Het donkere schip der kerk is vol menschen, ieder met een nog niet ontstoken kaars in de hand. Even vóór middernacht verschijnt een priester voor het altaar, weldra gevolgd door een lange rij van statig gekleede geestelijken. In een driedubbele rij heffen zij een lofzang aan. De volle accoorden ruischen door den tempel; uitmuntende mannenstemmen zingen in de schoonste harmonie; gedurig herhalen de koren het klagende *Gespedi pomilui* (Heer, ontferm u onzer) en de schare schijnt bezielde door één vreugde, beheerscht door de volle krachtige tonen van het lied, dat uitgaat van het eenige verlichte punt in de kerk.

Daar weergalmen op eens de klokken, die tot nu toe een dof gebrom deden hooren, van alle kanten in blijder klanken, de kathedraal siddert onder het gedonder van het kanon, op het *Kremlin* ontbrand, om het middernachtelijk uur aan de hoofdstad aan te kondigen. Nu zwijgt, terwijl zich de hoofden ontblooten, het gezang der priesters, die een oogenblik daarna krachtig het blijde lied *Christos wos kress* (Christus is opgestaan) aan-

heffen. De deuren der *iconostae* worden geopend, een priester biedt een brandende waskaars aan een vrouw in zijn nabijheid, zij ontsteekt de hare en reikt het licht aan anderen toe. Weldra zijn alle kaarsen ontstoken en schittert de geheele kerk als in een zee van licht; een zinnebeeld wellicht, hoe al het licht, dat schittert in de christelijke kerk, alleen uit Christus is gekomen.

De liturgie van dezen Paaschnacht levert nog een ander voorbeeld op van het historisch symbolisme, aan den Grieksch-russischen ritus eigen. Na het psalmgezag nadert de bisschop of de dienstdoende priester het graf, hij licht den zweetdoek op en ziet, dat de Verlosser er niet meer in ligt. Dan, in plaats van de opstanding aan te kondigen, aarzelt hij, zooals de Apostelen van het Evangelie. Hij gaat met zijn geestelijken uit de kerk, om den Verlosser te zoeken; daarna weder in de kerk teruggekeerd, kondigt hij den geloovigen aan, dat Christus is opgestaan, en heft een zegelied aan. Het zinnebeeldige dezer plechtigheid moge niet voor iedereen duidelijk zijn, het volk het niet altoos begrijpen, dit neemt niet weg, dat het niet minder deelneemt in de blijdschap en den roem der kerk; het weent en verblijdt zich met haar.

Er is iets aandoenlijks in gelegen om op Paschen de menschen elkander te zien omhelzen onder het geroep van *Christos wos kress*, terwijl het antwoordt luidt: *Wo istino wos kress* (Hij is waarlijk opgestaan), tevens elkander eieren — ook al zinnebeelden van de opstanding — ten geschenke biedende. (Zie blz. 179. *Red.*).

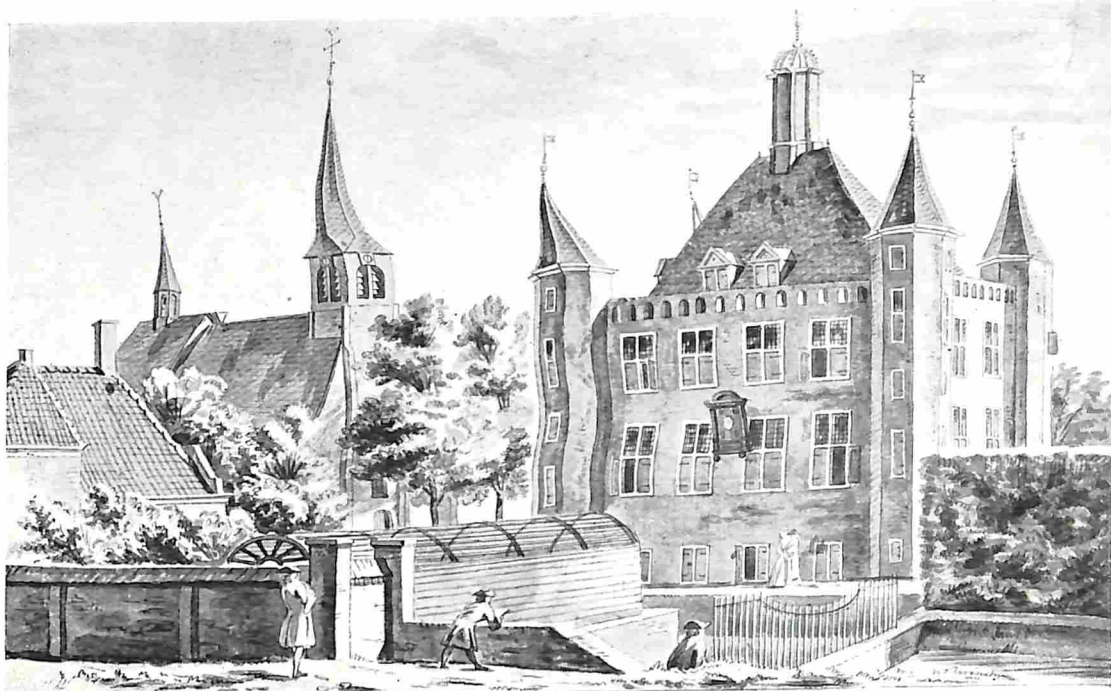
Eieren worden in Rusland op Paschen veel gegeten; er wordt mee gespeeld en op de rood geverfde schrijft men ook de woorden: *Christos wos kress*.

Op het platteland in Rusland treft men gebruiken en begrippen aan van heidenschen oorsprong, waarvan de Grieksch-Russische godsdienst nog sterk is doortrokken. Zoo is, volgens het volksgeloof, dat zowel bij de Duitschers als bij de Slaven heerscht, de zon gewend op Paaschzondag aan den hemel te dansen. en vandaar dat in Ruthenië de boeren voor dag en dauw opstaan en verhevenheden beklimmen, om getuigen van dit schouwspel te zijn.

De Slavische volkeren Russen, Polen, Hongaren en Bohemers, plegen zich met water, op dien morgen uit rivieren en bronnen geschept, te begieten, zooals nog de Indiërs op hunne feesten doen. Aan dit water wordt een genezende kracht bij ziekten van mensch en vee toegeschreven.

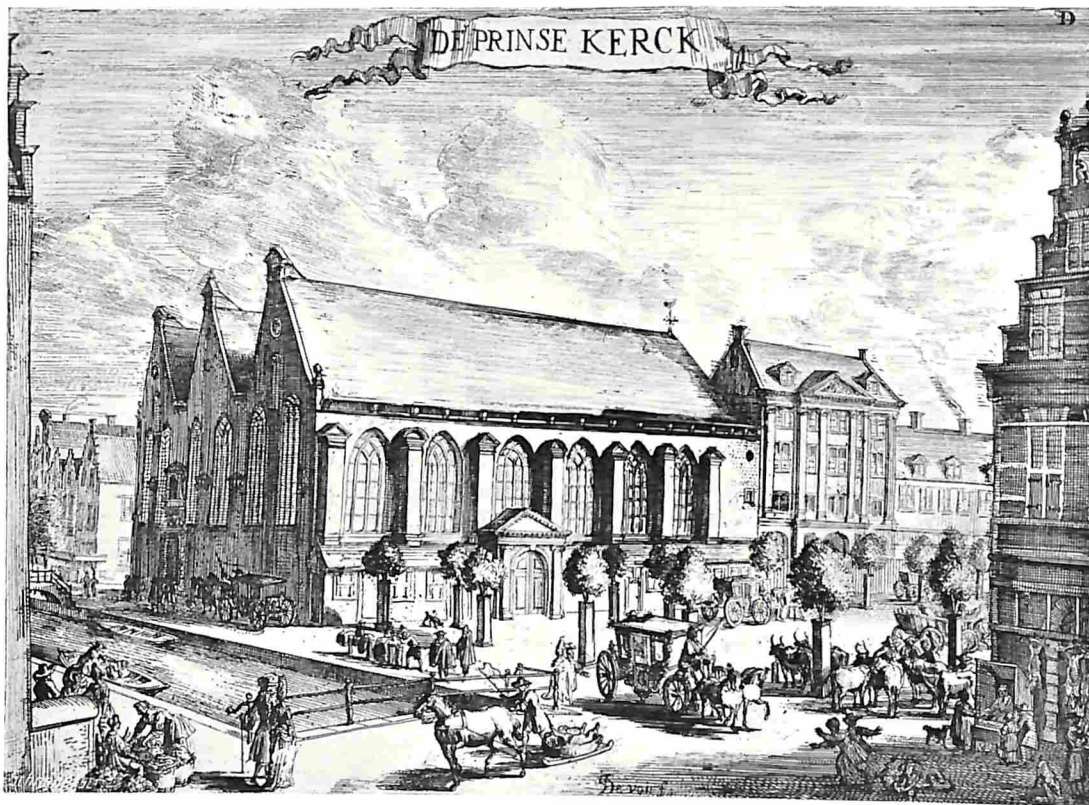
Men veronderstelde in den heidenschen tijd, dat de goden in het begin der lente op aarde rondwandelen, thans gelooft de Russische boer, dat van Paschen tot Hemelvaartsdag Christus en zijn Apostelen door de wereld wandelen, gekleed in lomp, en aalmoezen vragende.

In het gouvernement Smolensk wordt geloofd, dat Christus altijd de aarde bezoekt in de Heilige week, en daarom wordt, tot onthaal van den goddelijken gast, een bijzonder soort van brood in elk huis gereed gehouden.

SLOOPEND HERBORN-NEDERLAND.

SLOT (GESLOOPT OMSTREEKS 1898) EN KERK TE IJSELMONDE.
(Naar een tekening van A. de Haan uit 1732 in het Rotterdamsch Gemeente-Archief).

SLOOPEND HERBORN-NEDERLAND.

DE PRINSENKERK TE ROTTERDAM VOOR DE DEMPING VAN DE BOTERSLOOT.
VOOR SLOOPEN VERKOCHT IN 1909.
(Naar een kopergravure van J. de Vou).

In de meeste dorpen van Wit-Rusland worden liederen gezongen in dit jaargetijde, ter eere van de Heilige Maagd, van St. Joris en St. Nicolaas en van den bij de Slaven zoo gevierden profeet Elia, en eetwaren, met groene takken versierd, worden klaar gezet. Onder de vleeschwaren figureert in den regel een gebraden ham of een varken, waarvan de beenderen later worden verstrooid op de velden, om den oogst tegen hagel te beschermen, of ze worden in de huizen bewaard, om verbrand te worden gedurende de zomer-onweders, als een voorbehoedmiddel tegen den bliksem.

In Klein-Rusland viert men daar een begrafenisfeest aan Kostrubonko, de godin der lente. Een kring van zangers schaart zich langzaam en statig rondom een meisje, dat als dood op den grond ligt, en om haar heen gaande, zingen zij:

Dood, dood is onze Kostrubonko
Dood, dood is de ons zoo dierbare,

totdat op eens het meisje opspringt,
waarop het koor verheugd oproept:

Herleefd, herleefd is onze Kostrubonko

Herleefd, herleefd is de ons zoo dierbare.

Opmerkelijk is het, dat in Rusland de Paaschweek den bijnaam heeft van Isijetlajja, een naam, die doet denken aan Oostara, door onze Germaansche voorouders vereerd als de Godin van den stralenden morgen, waarvan de herinnering nog voortleeft in den naam Ostern, zooals in Duitschland Paschen wordt genoemd. C.

De Slangenburg

(Slot).

NEMEN we thans eens een kijkje in het kasteel. Bij het binnentreden staan wij onmiddellijk in een zeer mooie vestibule, die de gansche breedte van den middengevel beslaat, en aan beide uiterste uiteinden naar rechts en links toegangsdeuren naar de vertrekken heeft. De wand tegenover den ingang is over zijn gansche breedte door geen enkele deur onderbroken, en in breede paneelen verdeeld door vlakke rechte pijlers. Deze muurpaneelen zijn alle fraai beschilderd. Op elk dezer vakken is een groote figuur aangebracht; men ziet er Ceres, Juno, Adonis, een herder, een nymf, engelen, voorts ornamentfiguren en engelen groepen. Een zoldering van Fransche Stuc doet zwierig boven de effen, beschilderde wanden; een gegoten koperen hallantaarn met geslepen kristallen ruiten hangt van de zoldering neer; in de vensterkozijnen staan fleurige planten, die de trotsche, monumentale vestibule een zekere intimiteit verleen. De vloer is van bruine en witte tegels. In deze hal treft u te midden der andere versieringen een meesterlijke vaas, een oud-Italiaansch kunstwerk, in marmer beeldhouwd. Van een ronden gecanneleerden voet rijst uit een samengestelden bladerenkelk de romp der vaas zelf. Tusschen den sierlijk uitgewerkten onder- en bovenrand strekt zich de wand, geheel rondom met kunstig beeldhouwwerk overdekt, Bacchantentaferelen voorstellend. De figuren dezer groepen zijn mooi in menig detail en van een rijke gratie. Ter weersijden van den romp der vaas is een grimmige, breeder gedane leeuwenkop uitgehakt, bij wijze van handvatsels. Deze leeuwenmuilen zijn al bijzonder fraai van uitdrukking. De vaas is geplaatst op een vierkant zandsteen voetstuk, waar aan de vier hoeken ramskoppen uitgehakt zijn, onderling verbonden met uit de windingen der horens neerhangende festoenen van vruchten en linten.

Deze vaas en dit voetstuk zijn een kostelijk geheel aan rijke, oudmodische kunstvaardigheid.

Rechts, van den ingang gerekend, komt men in de groote zaal, een vorstelijk vertrek. Deze zaal heeft fraaie eiken betimmeringen,

met verrukkelijk snijwerk bedekt, en een opvallend mooi behangsel van goudleder; de zoldering van dit vertrek is in haar prachtige uitvoering zeer wel passend bij de rijke versierde wanden. De meubelen zijn van uitgezochte voornaamheid.

Acnter de zaal ligt het boudoir, een vrij groote ruimte; evenals de zaal heeft het een fraaien parketvloer; kostelijk snijwerk omgeeft deuren, lambrizeeringen, en schoorsteenstukken. De wanden van dit vertrek zijn met een overvloed van fraaie figuurstukken beschilderd van zeer goede hoedanigheid. De meubelen passen voortreffelijk bij deze omgeving. Een kleine deur in een der hoeken voert uit het boudoir dadelijk in de torenkamer, welke eveneens een schat van houtsnijwerk en voortreffelijke muurschilderingen herbergt.

De vertrekken, schoon slechts door de uiterste zijdeuren rechts en links van de hal uit toegankelijk, liggen nochtans alle om die hal gegroepeerd. Van het boudoir uit bereiken we de kleine salon. Van dit vertrek noem ik als het meest opvallend de muur- en zolderbeschilderingen; zoowel het plafond als de wanden zijn met deze schilderstukken, welke van goede kleur, tekening en verhoudingen zijn, geheel overdekt.

Een deur voert ons naar de eetzaal, die zeer ruim en aangenaam van verdeling is. Ook hier zijn de wanden kwistig met houtsnijwerk versierd. Zelden zag ik in zoo overstelpenden overdaad elk slechts eenigszins daartoe geëigend plekje benut om er houtsnijwerk aan te brengen. Gebeeldhouwde friesjes, pijlers, lijsten, kapiteelen, consoles, randen, van bladen en bloemen en velerhande ornamenten, diep uitgestoken in de zware grondstof en zwierig van vorm veelal. En waar tusschen dezen prachtigen overdaad van beeldhouwkunst maar ruimte is, zijn schilderijen aangebracht. Te allen kant rondom gaan de wanden schuifstafereelen, knap gedane figuren, vaak suggestief van groepeerings; en op de zoldering zijn weder minnetafereelen geschilderd, godjes, in eindelooze afwisselingen van actie en compositie.

Van de statige meubelen in de eetzaal noem ik u het schitterende buffet. Dit is al van een zeer zeldzame fraaiheid, en beschaamt in zijn kwistigen overdaad van beeldhouwwerk het prachtigste snijwerk der omgeving. Twee expressieve draken dienen tot pooten. De romp van deze kast wordt gevormd door zware paneelen, waarop kunstig is uitgesneden een groep godjes, die op bokken rijden. Draken staan daar weder bovenop, en dragen een met snijwerk kunstig omboorden plank, welke weer bekroond wordt door een rijk beeldhouwden groep musiceerende godjes.

Naar den voorkant, uit de eetkamer komend, vindt ge een vertrek, het kantoor genoemd. Daarvoor ligt een rustiek vertrek, dat als jachtkamer wordt ingericht, en nog niet geheel gereed is.

Opvallend is hier een groote lichtkroon, samengesteld uit machtinge geweien. In een aangrenzend portaal hangt een omvangrijk ouderwetsch schilderij, dat een zwijn voorstelt, hetwelk in 1628 geschoten zou zijn door een der toenmalige slotvoogden. Zoo staat althans in het onderschrift vermeld.

Uit welke bijzonderheid dus blijkt dat dit onnoozele zwijn eerder van de heeren van Slangenburg vernam dan de, voor het tegendeel van onnoozel te boek staande geschiedschrijver.

Onder de nieuwe inrichtingen, waaraan op het kasteel gewerkt wordt, noem ik u een ruime zaal, gelegen voor de jachtkamer. Deze zaal is nog lang niet gereed. Zij wordt zeer groot, en zal buitengewoon weelderig worden ingericht, met meubelen van het bekende zwarte, naar Franschen trant gesneden hout, met het dik op geborduurde bloemen-overtrek, zoogenaamde Brusselsche meubels; zij zal daarnaar de Brusselsche Kamer worden genoemd.

De bovenvertrekken van het slot zijn in verhouding zeer een-

Foto C. Steenberg.

SCHOORSTEENMANTEL IN EEN DER SALONS VAN DEN SLANGENBURG.

voudig, en worden als slaap-, logeer- en kleinere zitkamers ge- bezigd.

Zelden trof ik zulk een vorstelijk verblijf, zóó verdoken in de eenzaamheid. Want, indien ge uit mijn beschrijving, hoe ik het slot bereikte, nog niet voldoende begrepen hebt, dat het zoo goed als geheel verscholen ligt, laat mij dan nog eens den klemtoon op dit feit leggen. Gelegen midden in de ontzaglijke uitgebreidheid van eigen ondoordringbare bosschen, is het van den openbaren weg nauwelijks te zien, wat toch anders doorgaans met kasteelen en landhuizen wel het geval is. Wel leidt eene grootsche open oprijlaan erheen, doch zoo ver ligt het eindpunt dezer lange laan met het kasteel van den grooten weg af, zoo zeer is alles van mach- tige dichte bosschen omgeven, dat de groene tunnel dezer laan betrekkelijk niet zoo opvalt. Het huis ligt in zijn eenzaamheid temid- den der ongerepte bosschen als een toverkasteel vol geheimzinnige schatten. S.

Overneming verboden.

DECADENTIE.

(NATUURLIJK ÓÓK 'N HAAGSCH MONOPOLIE). *)

HIJ was niet oud, maar daarom allermintst jong. Zelfs gaan er hardnekkige geruchten, die met stuggen in-degelij- ken en bovenal zwaar-ge- wichtigen Nederlandschen ernst vol- houden, dat hij nooit jong is geweest. Hoezeer afkomstig uit de kringen onzer meest gezeten residentieele bourgeoisie, overhellend naar, gelei- delijk overgaand in het patriciaat, vinden deze vage beweringen weinig of geen geloof — wat geen verwon- dering mag baren. „Jong zijn we immers allemaal geweest!” — is het dogmatisch antwoord, dat gemeen- lijk gegeven wordt. „Wat drommel, wie is er niet jong geweest?” — luidt de vragende bevestiging van eigen beter-weten.

Maar hier zij openlijk erkend, of beter gezegd bescheidenlijk bevestigd, dat hij nimmer jong is geweest. Zij, die het gerucht verspreid hebben, hadden het ditmaal bij 't rechte eind — wat gemeenlijk niet het geval is, — dit gelukkig ook niet kan zijn — wat ik met te meer vertrouwen durf constateeren, wijl ik m'n berichten heb uit den allerbesten bron: van den man zelf!

Hier zij dus gesproken met de stel- ligheid, eigen aan den man, die wéét.

Maar sterker eigenschap kenmerkt hem, die zich veel-besproken waant en wien deze waan 'n levens-vervul- ling schijnt te worden; hij was niet alleen nimmer jong, hij zal zich ook in de toekomst nooit oud gevoelen.

Dit is geen dom grapje, die het niet-bereiken van hoogen leeftijd tracht te bezinspelen. Neen, het is een gelijkwaardige toekomst-bespie- geling, volkomen aansluitend bij zijn beschouwing van het verleden, daar- van zelfs een onafscheidelijk onder- deel vormend.

Kortweg gezegd: hij zal nooit oud worden, wijl hij nimmer jong is ge- weest!

Z'n grootste ondeugd in het deugd- zame Nederland is geen Hollander te zijn. Men versta dit wél; hij is wettelijk zoo goed Nederlander als gij en ik, hij werd binnen onze lands- palen — en natuurlijk in den Haag — uit Nederlandsche ouders geboren en al z'n papieren zijn vol- komen in orde. Ook voelt hij diep-in-zichzelf niet in overspel te zijn verwekt, wat 'n grappige zelf-analyse moet wezen. Alles is dus in orde; alleen, hij is geen Hollander!

Héél vèr gaan z'n herinneringen niet terug, hij heeft er geen besef van op Moeder's schoot te hebben gespeeld en z'n jeugd- jaren zijn langs hem heen gegaan, zonder 'n noemenswaardigen indruk achter te laten. Z'n leven begint bij z'n Gymnasium- intrede, maar is daarna ook scherp, voluit geleefd, zoodat van feitelijke schade niet gesproken kan worden. Hij sluimerde, van eigen-ik onbewust, tot z'n twaalfde jaar, maar werd toen wakker, hël-wakker op 'n leeftijd, dat voor anderen onder zijn tijdgenooten,

opgeborgen in vriendelijke provincie-stedekes, de tijd van domme- lende onwetendheid nog voortduurde.

Daaraan is, behalve z'n psychisch wezen, de residentie schuld — en zij alleen!

Hij vond z'n levensdoel op een moment, als de meeste knapen nog met hun puberteit te worstelen hebben en danig overhoop liggen met gymnasium-docenten, schoolstraffen en den baard in hun kelen. En hij openbaarde zichzelf z'n levens-genieting, vóór hij rector en leeraren vaarwel had gezegd en als niet-groene groen door de toenmalige Leidsche tweede- of derde-jaars studentjes werd „gedonderd”.

Levensdoel was hem de verfijning in een oneindig aantal scha- keeringen; levensgenieting was hem de uiteenrafeling van eigen ziel en eigen gedachten, getoetst en vergeleken aan of met het ziele- en gedachten-leven der menschen, die hij op z'n weg ontmoette.

Dáár is hij groot in geworden en vult reeds vele jaren de intuïtie aan, wat studie op dit gebied hem niet kon leeren. Erkend moet wor- den, dat de levensomstandigheden hem daarbij ter wille waren en dit steeds zijn gebleven. Behoorend tot een met meer dan voldoende fortuin gezegend geslacht, bleef hij alleen over van het drietal kinderen uit het huwelijk zijner ouders geboren. De Moeder ontviel hem nog in zijn gymnasium-jaren, waarna de Vader zich met z'n boeken opsloot, om te leven van en voor de juridische stu- dies, waarvoor reeds meerderen van zijn geslacht een bescheiden Holland- sche beroemdheid, althans bekend- heid in rechtsgeleerde kringen, had- den verworven.

Toen zoonlief, die natuurlijk naar Leiden moest, ten einde de voetspo- ren van z'n Vader te drukken, een kleine twee jaren op 't Rapenburg was geïnstalleerd, werd ook de Vader plechtiglijk op Oud-Eik en Duinen bijgezet.

Hij stond alleen op de wereld, mocht al een braaf oom, eigenlijk oud-oom, voor den resteerenden tijd zijn beduidend vermogen beheeren. Vier, vijf, hoogstens zes malen per jaar zocht hij dezen braven vader- lander op, besprak alles wat nood- zakelijk besproken diende te worden, genoot van oud-oom's welvoorzien- disch en nog uitgelezen kelder, dronk z'n koffie, rookte z'n sigaar, waarna hij verdween, terug naar Leiden.

Drie-en-twintig geworden hield ook deze band welhaast op, werden de bezoeken tot één per jaar beperkt en toen de vroegere voogd was heenge- gaan, moest hij plichtgetrouw, zij het zonder smartgevoel, of 'n begin van deelneming, 'n reisje naar Parijs en Zuidkust onderbreken, ten einde de gebruikelijke laatste eer te be- wijzen aan een man, die hem volko- men vreemd was gebleven. Hij hield nu eenmaal niet van oude menschen, die, naar zijn heilige overtuiging, langzamerhand onaangenaam begin- nen te ruiken, een soort graflucht welhaast met zich omdragen. Hij hield niet van onverzorgde oude heeren, wier nagels minder onderhouden worden, die met asch morsen, wan- neer een minder vaste hand de sigaar niet tijdig bij het aschbakje weet te brengen. Hij hield niet van afster- vende heertjes, die, kouwelijk gewor- den, wel eens verzuimen hun bad te

nemen, of zich niet ontzien twee dagen met hetzelfde overhemd te wandelen.

En de menschen, van wie hij niet hield, vielen buiten z'n be- langen- en gedachten-sfeer!

Toen hij gepromoveerd was, bovendien nà den meester-titel, ook den doctor-titel had verworven — uitsluitend wijl het Mr. Dr. vóór zijn naam, hem, niet slechts zangerig in de ooren klonk, maar hij vooral iets voelde voor het cachet, dat van dezen dubbelen klank uit moest gaan — verwisselde hij, zonder spijt, maar even-

Foto C. Steenberghe.

DE SLANGENBURG.
EEN DER FRAAIE TUINVAZEN.

*) Vervolg van de Haagsche monopolie-artikelen op blz. 278, 432 en 551 van den vorigen jaargang.

zeer zonder vreugd', het stille Leiden voor den Haag als woonplaats.

't Kon hem geen leed veroorzaken Leiden te verlaten, daar de te luidruchtige levensuitingen der jongere jaars hem te zéér strijdig voorkwamen met de verfijning, die z'n leven meer en meer vulde. Evenmin kon hem 't gaan-wonen in de residentie buitengewoon bekoren, daar hij uit vroeger jaren te precies wist, al wat hem daar wachtte en hij ten slotte in zijn Leidsche dagen nimmer den band met den Haag had verbroken, integendeel deze band — toekomst-bewust gelijk hij zich voelde en voelen moest! — door regelmatige bezoeken had weten te onderhouden.

Slechts de woning-kwestie verschafte hem eenige ongewone, daardoor ietwat ongewenschte beroering in zijn verzorgd leven. De keuze is ook zóó groot in 't lief'lijk Haagje, vooral voor den man, die de financieele zijde van het woningvraagstuk verwaarlozen kan. Op kamers gaan wonen, een eigen woning huren, en pension gaan, z'n intrek nemen in een hotel: één der wegen van dezen viersprong diende hij in te slaan.

Voor de kamers, hoe goed ook gemeubileerd, huiverde hij. Gansch den studietijd in Leiden had hij op 't Rapenburg daarvan kunnen genieten. Hij had meer dan genoeg van de juffrouw, die alles aan de dienstbode en van de dienstbode, die alles aan de juffrouw overliet. Straks zou in de residentie de Leidsche juffrouw door een Haagsche mevrouw worden vervangen en hij twijfelde niet of de Haagsche gediensstige zou de ambtgenoot uit de academie-stad in alles — ook in slordigheid en brutaliteit — verre overtreffen.

Maar wat dan?

't Huren, koopen desnoods, van een eigen woning schrikte hem af; 't was zóó gebonden, 't gaf zóó ontzaglijk veel onnoodige, bovenal lastige kwesties. Het maakte een huishoudster en een dienstbode noodig; en wat kreeg hij er voor in de plaats? Huiselijkheid? Hij gruwde van 't woord, dat hem 't burgerlijke Holland — en dit nog op z'n smalst! — voor oogen tooverde. Voor decadente, welhaast dertigjarige Hagenaars is huiselijkheid nu eenmaal niet uitgevonden, zelfs een klank, die het oor pijnlijk beroert!

Ergens en pension gaan moest hem beter uitweg schijnen. Een verzorgd, degelijk, bovenal dèftig pension was werkelijk iets van zijn gading. Op de Koninginnegracht en Koningskade, vlak bij Voorhout, Witte en Boschzoom; in de Sophialaan, geen honderd passen van Plein 1813 verwijderd; bezocht hij het beste, wat den Haag aan pension-leven te bieden heeft.

Maar hij deinsde terug voor de oude, ongehuwde dames, die in ruischende zijde de breede trappen op en af gingen, dan wel voor de gepensioneerde hóóge Nederlandsche, bovenal Nederlandsch-Indische ambtenaren en officieren, die na de verzorgde lunch en het werkelijk goede diner gezamenlijk in de rookkamer de vaderlandsche politiek doorzaagden, zich zelfs niet ontzagen de buitenlandse minister-presidenten en oppositie-leiders gevoelig op de vingers te tikken. Hij voelde nu eenmaal niets voor deze tinnegijeterij, betaalde ieder jaar medio Augustus — een week na ontvangst van zijn aanslagbiljet — de door hem verschuldigde Vermogensbelasting; en wenschte, neen eischte, verder van de Nederlandsche politiek verschoond te blijven. Hij betaalde; Kuyper, Borgesius, De Meester of Heemskerk regeerde; het volk — liefst zóó breed mogelijk opgevat — werkte; honderd-en-vijftig ouwe heeren deden aan weerszijden van 't Binnenhof in politiek, gelijk een ander in krenten, in tabak, in effecten of in huizen handelt; zoo had ieder zijn deel in 's lands bestier. Zijn deel was betalen — wat hij getrouwelijk deed bovendien! — gaf het dan pas

van hem te eischen, dat hij mee regeerde, mee werkte, of mee in politiek deed?

Bovendien was z'n politieke richting wèl-omlijnd; hij was liberaal, maar geenszins vooruitstrevend; hij was behoudend, maar daarom nog niet clericaal; hij voelde iets voor Tydeman, maar verdacht hem van socialistische neigingen; hij was bewonderaar van De Savornin Lohman, maar vond hem al te kerkisch; natuurlijk vielen Borgesius, Drucker, Troelstra, Kuyper en Nolens buiten zijn gedachten-hoek: ze waren hem, of te rood, of te zwart. In Engeland zou hij conservatief, in Duitschland agrariër geweest zijn. Maar wijl deze partijen in eigen land niet bestonden en het niet zijn taak was ze op te richten, was en bleef hij alleen: onbegrepen.

Zij 't met leedwezen, hij zag zich dus genoodzaakt het pension-leven vaarwel te zeggen, wijl zijn hoofd niet tegen politiek bestand was. Zóó restte hem weinig anders dan 't hotel-leven, als redmiddel in den nood, te aanvaarden.

Wèl-overwogen besloot hij een week lang in ieder der voor hem in aanmerking komende Haagsche hotels door te brengen. Zóó trok hij, ruim een maand lang, van Des Indes naar De Twee Steden, van De Twee Steden naar Paulez, van Paulez naar Bellevue, van Bellevue naar Vieux Doelen — waar hij bleef. Des Indes was hem te drok, de mondaine five o'clock's waren hem 'n gruwel, ieder maal dat hij in de hall kwam; De Twee Steden geelk hem weer te stil, na het geroezemoes van 't Voorhoutsche hotel; Paulez bezat geen aardige eetzaal, stond hem te dicht op Schouwburg en Provinciaal Gouvernement; Bellevue was hem onbewoonbaar door het getjengel, dat zijn zenuwen vermoordde, van de stoomtram der Staatsspoor; Vieux Doelen had ook gebreken, maar ze schenen hem minder in aantal, geringer in afmetingen dan elders.

Derhalve nam hij op 't Tournooiveld 'n appartement, liet er een paar meubels en enkele versieringen van zijn Rapenburgsche kamers heen brengen en overwoog ernstig hoe de dagen, maanden, en jaren, die nog komen moesten, eer het einde aanbrak, te verdeelen. Hij was pas achtentwintig jaar, had lang gestudeerd, was weldoorvoed en goed-onderhouden, kon nog tientallen jaren mee in 't leven — waarom zou hij geen zestig, desnoods zeventig worden? — en regelmaat was hem een onontbeerlijke levens-eisch geworden!

Hier moest de man, die de levens-cimbaal te betokkelen wist als slechts weinigen, tot eindelijke bereiking van levensdoel en levensgenieting komen. En hij slaagde er spoedig in de verfijning, die zijn doel was, meer en meer te benaderen, mocht hij wanhopen ooit het uiterste op dit gebied te bereiken. Was er wel een uiterste?, bepeinsde hij gaarne gelaten, wanneer hij na het rijkelijk gebruik van water, zeepen, reuk-, haar- en mond-watertjes, na het ijverig hanteeren van zijn zilver-

beslagen borstels, fijn-puntige scharen, talloos ivoren toilet-gerei, zijn badkamer had verlaten en bij een kopje koffie, gehuld in een zijden, veelkleurige pyjama, een geurige sigaret tusschen de verzorgde vingertoppen hield.

Had hij dan zorgvuldig zijn lichaams-tempel met de noodige kleeren omhangen, waren ochtendbladen en post gelezen, dan lag gansch de nauw-begonnen dag als een vruchtb'ren akker vóór hem, slechts op bearbeiding te wachten. Hij wist zich zijn levens-taak getrouw, wanneer hij de talloze bewoonsters en bewoners der residentie, die evenals hij rijk waren aan vrijen tijd, met zijn gezelschap vereerde. De Witte bracht hem het mannelijke deel, jours, dineetjes of golf- en tennisvelden de vrouwelijke helft nader. Hij had zich een lichtelijk cynisch getinte beschouwing

Foto C. Steenbergh.

DE SLAGENBURG. DE ITALIAANSCH MARMEREN VAAS IN DE HAL.

der menschen en dingen eigen gemaakt, die uit zijn binnenste innerlijk voortvloeide, maar die hij zorgvuldig voor overdrijving wist te bewaren.

Drie kwartdeel van het jaar bleef hij den Haag getrouw, maar de ruwste maanden van den Hollandschen winter zocht hij warmer streken op, zoodat de Fransche Zuidkust hem onontbeerlijk scheen. Maar 's zomers, als gansch den Haag vertrokken was, of althans voorgeeft vertrokken te zijn, bleef hij op zijn koele kamers in de Vieux Doelen hangen, bang zich ergens in de drukke, rumoerige vakantie-dagen, in overvolle hotels, treinen of booten aan de ruwe, opdringerige menschheid, die de maanden Juli en Augustus onverdraaglijk maken, te zullen stooten. Wél was hem de badplaats Scheveningen soms een dankbaar toevluchtsoord, wanneer op héél-warme zomer dagen de statige boomen van 't Tournooiveld de hitte zachtken in zijn appartement lieten doorzeeveren. Toch verdroeg hij liever alles, dan op Zondagen de toevlucht eener luidruchtige menigte te bezoeken, daar hij het te ordinaire gedoe eener hoofdzakelijk uit den Haag en Rotterdam afkomstige menigte van week-werkers en feestdag-vrijen niet kon aanzien.

Zóó streken de jaren niet door, maar langs zijn verzorgd leven en waren de eerste grijze haren reeds op zijn slapen zichtbaar, zonder dat hij hun ontstaan zelfs bevroeden kon. Zóó trof ik hem aan, welhaast veertig jaar oud, boven het leven uitkijkend, dat amper zijn voetzoelen beroerde. Zóó hoorde ik hem z'n levensgeschiedenis vertellen, die eenvoudig en bovenal wáár klonk. Zóó hoorde ik hem veroordeelen, maar meer toch benijden, door honderden, die zijn leven doelloos noemden, maar zelf geen grooter doel achterna-houden. Zóó hoop ik hem verder in zijn doen en laten te beschrijven, wanneer de tijd daarvoor is aangebroken.

* * *

Den Haag, de Haagschen en de Hagenars mogen hem niet, wijl hij een spiegel is van het verst-doorgevoerde residentieele leven. Want wie durft te ontkennen, dat over het vorstelijk 's-Gravenhage de mode der decadentie dieper en dieper begint te hangen?

H. J. OOSTERVEEN.

JEUGD-HERINNERINGEN.

HOFJE.

HET is Zaterdagmiddag en geen school. „Zalig”. — Nu maar niet denken aan huiswerk maken, daar is 't morgen nog vroeg genoeg voor, maar alleen aan de pret, die je na de koffie wacht.

Dan mag je immers naar dat gezellige hofje, waar „Tante Mie” woont. „Tante Mie” de verpersoonlijking voor je van alles wat goed en lief en zacht is en bij wie je alles mag doen wat je thuis niet mag doen — omdat je nu eenmaal een stads-kind bent.

Is het hofje niet een buitenplaats voor je, waar je pompen mag aan een pomp, die je nergens anders in de stad ziet, en straatjes schrobben en het waschgoed begieten, dat te bleeken ligt, en de planten die voor het kleine venstertje staan zooveel water geven, dat de roodbruine diepe schoteltjes tot aan den rand toe vol zijn?

En wanneer je dan dat leuke deurtje, dat in tweeën gaat, opent, leef je dan niet ineens in een heel ouderwetsch wereldje, met alles oud wat er in is. Een oude hangklok tik-tak, tik-tak, een

Foto Haagch Ill.-Bureau.

DE PAASCH-VEETENTOONSTELLING TE ROTTERDAM.
MET EERSTEN PRIJS BEKROONDE KOE UIT DE KLASSE „MET
HARD VOER GEMEST”. EIGENAARS GEBR. DORREPAAL.

oude gewitte muur, waar grappige oude platen op hangen, met heel blauwe bergen en heel hoge boomen en heel hel-groen gras, met een waterval er middenin en een zonderling gekleede herder, die even zonderlinge schapen weidt? En een oude tafel en stoelen en een oud fornuis, maar waar alles heel helder blinkt en glimt van vroolijkheid en genoegelijkheid.

En is alles in het kamertje niet heel wonderlijk — en bijzonder geschikt om kleine meisjes te bekoren: het oude vrouwtje in den eenigen makkelijken stoel voor het raam, met de kleine ruitjes, waar het hekje met geraniums en fuchsia's voorhangt, die nergens in de stad zoo mooi groeien en bloeien.

En is het vrouwtje zelf niet net uit een sprookje, met haar goed lief gezicht, en haar mutsje met paarsche viooltjes, waar de kunstige krulletjes aan weerskanten onderuit komen?

Is het wel waar, dat je werkelijk binnen mag komen en allerlei prettige dingen doen, en meeëten wanneer de aardappels, die nu nog te pruttelen staan in het ijzeren potje, met het blinkende hengseltje, door haar af zijn gegoten op de glanzend gele steentjes voor het huis, en daarna aan het aardig rinkelend hengseltje worden omgeschud, mag je dan aan het blank geschuurde tafeltje gaan zitten, op het stoeltje met de sportjes, zoo geschikt om je kleine beenen op te zetten, die de vloer nog niet kunnen raken, en mag je dan weer die ijzeren vork hebben, die zoo handig de ronde aardappels op kan pikken en die dan doopen in de donkere saus, die nergens zoo heerlijk smaakt?

't Is heel natuurlijk, dat je op school bijna niet kan opletten, en aan niets anders denken en je boterhammen thuis smaken je maar zoo-zoo, zijn er straks niet veel prettiger dingen om van te genieten? Met ongeduld wacht je tot je verlof krijgt op te staan.

Eindelijk loop je werkelijk het geheimzinnige oude poortje door, dat naar het beloofde land voert.

„Liefde sticht” staat er boven geschreven met witte letters op een zwart bord. Met eenige moeite gaat het open, want het gaat zwaar, voor je nog zwakke handen. De meid, die je tot aan den ingang heeft moeten brengen heb je weggestuurd, omdat je alleen genieten wilde en onbewust voelde, dat die er toch niets van begrijpen zou, waarom je bijvoorbeeld veel liever naar het hofje en het oude menschje gaat, dan thuis met je speelgoed blijft spelen.

Daar ligt het hofje dan nu werkelijk voor je, met in het midden het vierkante grasveldje, het stijve stevige heggetje er om heen, en als je een van de vier hekjes die op de hoeken staan, doorgluurt, zie je het sappigste groene gras, dat er in de heele wereld groeien kan.

Zou er dan ook wel ergens een grasveldje zijn, dat zoo goed onderhouden wordt, als dit door al de oudjes, die er zoo knus om heen wonen en die hun bleekveldje verzorgen als een dorstig kind.

Op de vier hoeken van het veldje staan vier pompen en rechtlijnig om het hegje heengetrokken ligt het heldere straatje met de blinkend gele steentjes, heel mooi geel en schoon, en jij weet hoe het komt, dat ze zoo mooi geel zien. Is het niet het geheim van de oude vrouwtjes, die daar hun heete aardappelwater over uitgieten iederen dag? Zie je dan ook

Foto-Bureau „Argus”.

TROPISCHE PLANTENGROEI BIJ HET BUITENVERBLIJF VAN PRESIDENT POINCARÉ TE EZE.

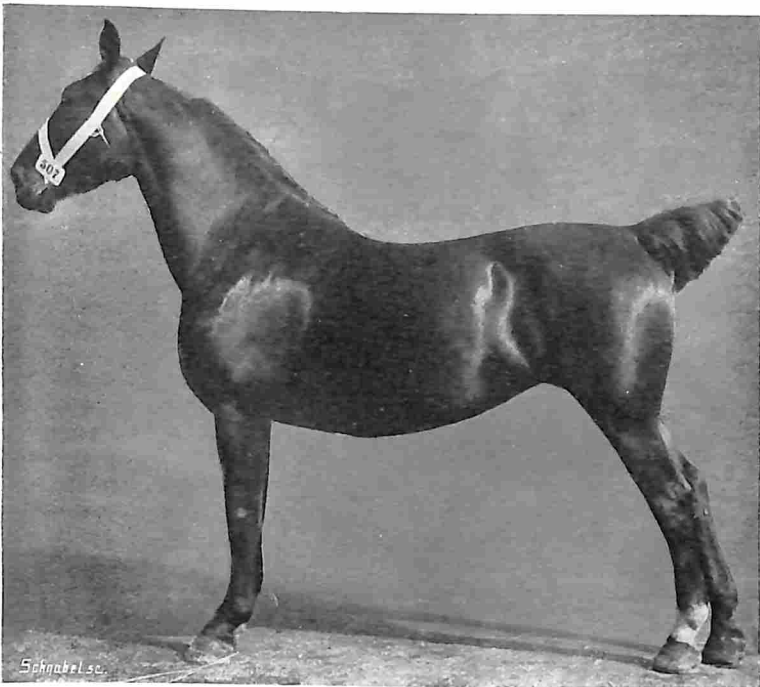

Foto Haagsch Ill.-bureau.

DE PAASCH-VEETENTOONSTELLING TE ROTTERDAM.
„JOHANNA”, GEB. IN 1910, N.S. No. 109. 1ste PRIJS MERRIEPAAR-
DEN; VADER „EHRENBURG”, MOEDER „MINA”. EIGENAAR:
G. J. W. BRANDERHORST, EETHEN.

ergens anders in de stad zulke mooi blinkende steentjes?

Je neemt kordate kleine pasjes en zet je voeten er zoo plezierig op neer, en dan kijk je over het hegje naar den overkant of „tante” je al aan heeft zien komen en haar deurtje voor je open doet. En je weet haast niet wat je prettiger vindt, of ze daar al staat te wachten, of dat je zelf het bovendeur open doet en vroolijk „daar ben ik al”, roept.

Zie als ik aan dit alles terugdenk op dezen drukken Zaterdagmiddag, nu alles zoo heel anders is als toen — dan lijkt het mij heelemaal niet onnatuurlijk, dat zoo'n klein meisje, dat eigenlijk vervelend huiswerk moest maken en tafels leeren, die ze slecht onthouden kon, zich verbeeldde in een sprookjesland te zijn, met een heusche petemoei er in, die in een klein huisje woonde, waar goudgele rimpelige appeltjes voor haar bewaard werden in een bruin mandje op den zolder, waar je met een steil laddertje naar toe mocht klimmen, en die je naderhand nooit meer zoo hebt geproefd, of die er zoo verleidelijk voor je uitzagen.

S. G. VAN HARLINGEN.

PAASCHEIEREN.

HUN ROL EN BETEKENIS IN OUDE PAASCHGEBRUIKEN.

PASCHEN.... het is het herdenkingsfeest van een der meest diepgaande beginselen van de christelijke levensbeschouwing.

Het is oorspronkelijk het feest van de lente; het voorjaarsfeest der oude volkeren, zich uitende in allerlei spelen en gebruiken.

Het is.... neen het was het feest der versierde eieren. Wàs. Want de belangstelling voor eieren-met-Paschen, die nóg bestaat en zelfs toeneemt, betreft alleen het overvloedig nuttigen van eieren of het koopen en schenken van namaak-producten in suiker of chocola en draagt niet meer het karakter van een feest. Wàs, want er is een tijd geweest dat die belangstelling op hooger peil stond dan waarop onze meer materiele tijd haar plaatst.

Echter, al is het dan geen feest meer, doch een gewoon volksgebruik, het verband bestaat nog en bij velen rijst de vraag: vanwaar dat verband tusschen Paschen en eieren? Er zijn er, die de oorzaak zoeken in het nuchtere feit dat tegen Paschen de kippen het meest productief zijn en dit dan combineeren met de omstandigheid, dat na de vasten de eieren een voorname plaats innemen van het overvloedig maal. Ontegenzeggelijk

zijn deze omstandigheden factoren van belang in het eieren-gebruik. Doch er is meer geweest dan het gebruik alleen. Er is betekenis aan de eieren gehecht, er is nóg versiering van Paascheieren en die beide verschijnselen moeten op andere gronden verklaard worden.

Het is de symboliek, die reeds bij de Oostersche volkeren betreffende het ei bestond en welke in gewijzigden vorm door de christelijke kerk werd overgenomen, dat het ei als onafscheidelijk attribuut van het Paaschfeest is blijven voortbestaan. Bij al die volken was het ei het symbool van den oorsprong van alle leven, van vruchtbaarheid, van voortbestaan. De Perzische overlevering zegt b.v.: „in den beginne bestond er niets dan de godheid; de „nacht heerschte in de onmetelijke ruimte; eindelijk verscheen „er een ei, het ei werd vruchtbaar, ging open; zon en maan ont- „staan eruit en stijgen opwaarts; de aarde, zwaarder dan zij, „daalt”.... Het scheppingsverhaal der Indiërs zegt, dat de scheppingsstof den vorm had van „een zevenvoudig ei, goud en zilverstralend”. Bij andere volken gold het als een zinnebeeld van het ontwakende leven, van de ontplooiing van de natuur en dit sprak te meer omdat het voorjaarsfeest, waarop men elkaar die symbolen vereerde (een gewoonte die in Perzië nog bestaat in den vorm van versierde eieren) tevens het begin was van het nieuwe jaar. Ook bij de christenen bleef die gewoonte bestaan. En toen in 1565 het begin van het nieuwe jaar verschoven werd naar 1 Januari was het niet moeilijk aan de zich handhavende gewoonte van eieren-gebruik en eieren-geschenken de symbolieke betekenis te hechten van de opstanding.

Het ligt voor de hand dat de wijding, welke de Kerk door deze symboliek aan de eieren gaf, inspireerde tot versiering of minstens tot kleuren. De meest geliefde kleur is rood. Vooral in Rusland zijn deze gekleurde eieren met Paschen zeer in trek. Vanaf den Czaar tot den laagsten moujick hecht ieder nog aan de gewoonte van het wisselen van versierde of gekleurde eieren. Verscheidene daarvan dragen het opschrift „Christos wos Kress”

(Christus is opgestaan). Zelfs in de Russische gevangenissen worden met Paschen gekleurde eieren uitgedeeld en het aantal dat in dien tijd in St. Petersburg verkocht wordt, belooft miljoenen. Over het rood-kleuren der eieren lezen we de volgende legende: De bloeddruuppels, welke uit de doorboorde handen en voeten van Jezus vielen, werden op den grond tot roode eiovormige steenen, die door de discipelen werden verzameld en heilig verklaard. De roode Paascheieren, welke men elkaar schenkt bij de herdenking van 's Meesters verrijzenis zijn een nabootsing daarvan.

In sommige landen zegent de geestelijkheid de gedecoreerde Paascheieren. Vooral bij de Polen heerscht de gewoonte om elkaar deze gewijde eieren ten geschenke te geven. Ook een ander gebruik handhaaft zich daar nog: de heer des huizes biedt elken Paasch-bezoeker een hard gekookt ei aan, het welk in tweeën gebroken wordt, waarna elk zijn helft verorberd.

In het Oosten van Europa bestaan nog enkele stammen welke de versieringskunst der Paascheieren op grond van kerkelijke overlevering beoefenen. Als motieven komen vooral voor het

Foto Haagsch Ill.-bureau.

DE PAASCH-VEETENTOONSTELLING
TE ROTTERDAM.

ZWITSERSCHE SPRINGBOK, 1ste PRIJS-WINNER.
EIGENAAR: KLAPWIJK, BERGSCHENHOEK

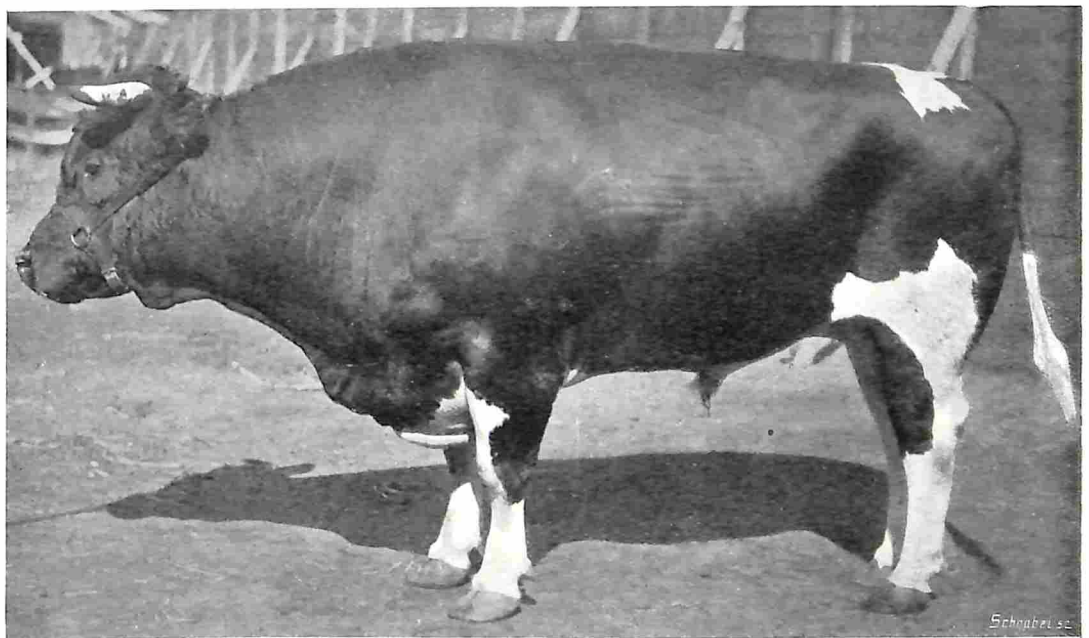
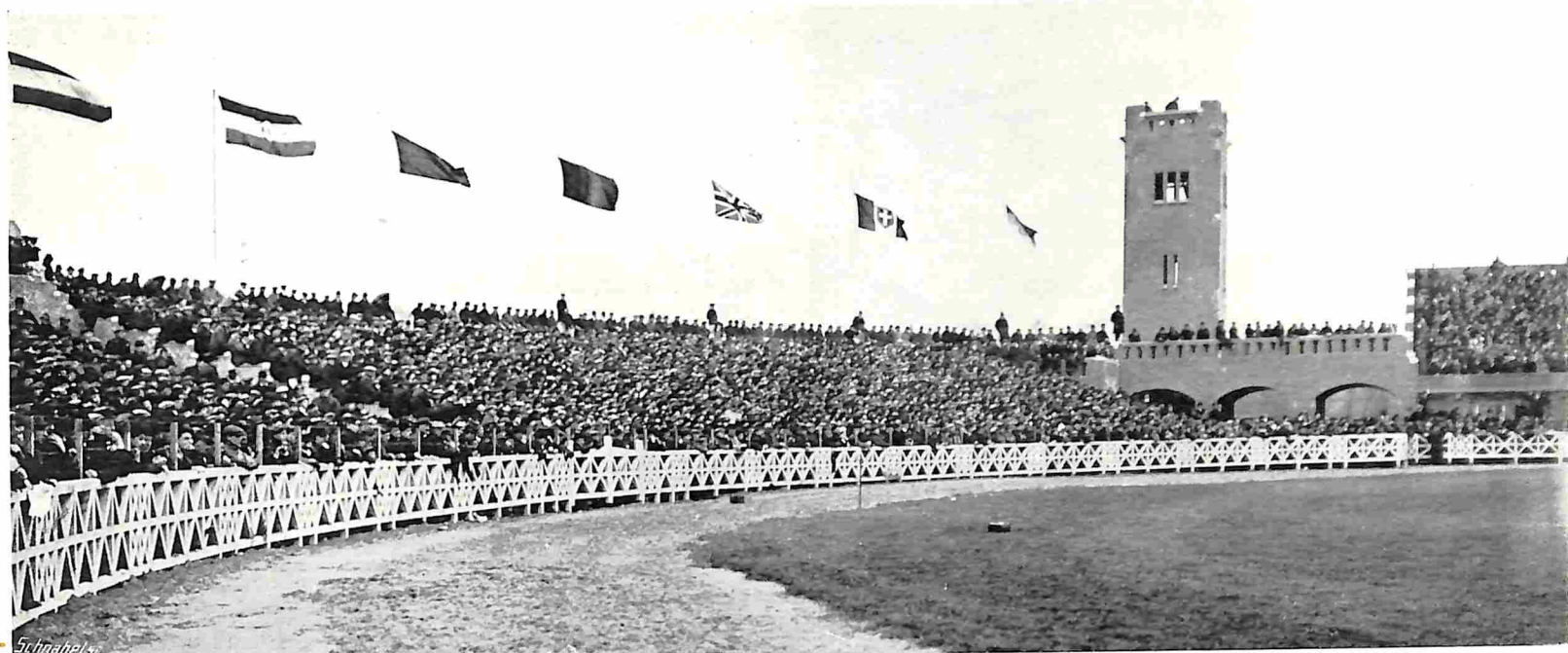

Foto Haagsch Ill.-bureau.

DE PAASCH-VEETENTOONSTELLING TE ROTTERDAM.

DE ZESJARIGE FOKSTIER „ALVA”, GEB. 27 MAART 1908, MET 1ste PRIJS BEKROOND.
EIGENARES: STIERHOUDERIJ „VOORUITGANG”, HEERKELINGEN.

Schnabel.

Foto C. Steenbergh.

DE VOETBALWEDSTRIJD HOLLAND—DUITSCHLAND OP 5 APRIL L.L. IN HET NIEUWE STADION TE AMSTERDAM.
DE MENSCHENMENIGTE OP DE OPEN TRIBUNES.

kruis en den ichtus, het visch-teeken dat ook, in steenen gegrift, veelvuldig wordt aangetroffen. Die versieringskunst moet iets geheel aparts zijn en wordt toegepast volgens een techniek, welke veel overeenkomst heeft met het oostersche batikken. Op die manieren ontstaan ware kunststukjes, waaraan de schoonheidszin der bewerksters (het zijn uitsluitend vrouwen die zich op deze

eieren te decoreren en te beschilderen. Langen tijd zijn een tweetal van die Paascheieren, aangeboden aan de dochter van Lodewijk XV, bewaard gebleven. (Slot volgt). C. VREEDENBURGH JR.

RUIGE PELZEN.

Bekend is, dat pelsdragende dieren het best in hun haar zitten in het meest koude seizoen. Beren komen uit hun winterslaap met een prachtige vacht en de mooiste waren, door de bontjagers van Canada en Siberie buitgemaakt, verschijnen tegen het voorjaar aan de markt.

Hoe is het echter gesteld met de manenvacht der leeuwen? Moeilijk kan men beweren, dat deze dient om hen tegen de koude te beschermen, daar hun gebied ver van koude streken verwijderd ligt. Het schijnt, dat de koning der dieren deze schoudermantel behoeft, om zich een breed en schrikwekkend voorkomen te geven, misschien ook verlangt hare majesteit de leeuw in dit ruige en geweldig uiterlijk van den gemaal harer keuze.

Onder de keerkingszon echter wordt zulk een manenvracht wel wat hinderlijk en vandaar dan ook ziet men in Afrika bij het naderen der keerkings de manen der leeuwen steeds korter gedragen, terwijl hij in Equatoriaal Afrika geheel manenloos is. Om te bewijzen, dat dit een voorbeeld van aanpassing aan klimaat is, behoeft men slechts de jonge uit Centraal Afrika ingevoerde leeuwen, welke in den Londenschen dierentuin geboren werden, te bezichtigen. Deze voelden er klaarblijkelijk niets voor om den Engelschen winter zonder een ruigen pels door te maken. Zij keerden terug tot de kleedij hunner vroegere voorouders aan Afrika's gematigde Noordkust en bekleedden zich weer met een dichte manenvracht aan nek en borst. G.

LENTEZANG.

Lente luwt,
ik voel haar komen
als 'k lig te droomen,
in zoet gepeis.

Lente lacht,
en teere knoppen
trillen in de brooze doppen,
bruin en grijs.

Lente lokt,
en wondre geuren
dringen door mijn open deuren,
als 'k buiten treed.

Lente leeft
in heel mijn wezen....
Laat nu in je oogen lezen
dat voorbij is alle leed.

CECILE VOORENDONK-KUYPERS

Schnabel.

Foto C. Steenbergh.

DEVOETBALWEDSTRIJD HOLLAND—DUITSCHLAND IN HET NIEUWE STADION.
GEZICHT OP DE OVERDEKTE TRIBUNES.

versiering toeleggen) dikwijls een prachtige kleurwerking en een fijne ornamentiek weet te geven.

Ook op andere gronden dan godsdienstige is de versiering op Paascheieren toegepast. Vooral in de weelderige 18e eeuw was de gewoonte in de hogere kringen zeer in zwang. In Frankrijk bracht men den koning na de hoogmis fijn-beschilderde en vergulde eieren, waarop soms ook fijne miniaturen aangebracht waren. Lancret en Watteau verwaardigden zich zelfs om dergelijke Paasch-

nen der leeuwen steeds korter gedragen, terwijl hij in Equatoriaal Afrika geheel manenloos is. Om te bewijzen, dat dit een voorbeeld van aanpassing aan klimaat is, behoeft men slechts de jonge uit Centraal Afrika ingevoerde leeuwen, welke in den Londenschen dierentuin geboren werden, te bezichtigen. Deze voelden er klaarblijkelijk niets voor om den Engelschen winter zonder een ruigen pels door te maken. Zij keerden terug tot de kleedij hunner vroegere voorouders aan Afrika's gematigde Noordkust en bekleedden zich weer met een dichte manenvracht aan nek en borst. G.

Schnabel.

Foto C. Steenbergh.

DEVOETBALWEDSTRIJD HOLLAND—DUITSCHLAND IN HET NIEUWE STADION.
EEN SPANNEND OGENBLIK. JÄGER SCHIET DEN BAL TEGEN DEN VALLENDEN
GÖBEL EN KALM ROLT HET LEDER OVER DE DOELLIJN.
DUITSCHLAND LEIDT MET 2-1.